

Remissvar Unizon SOU 2016:7 Integritet och straffskydd

Unizon samlar 130 kvinno- tjej- och ungdomsjourer samt andra stödorganisationer som arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld utifrån ett kvinnorrättsperspektiv.

Sammanfattande kommentarer:

Unizon välkomnar utredningen och utredningens förslag överlag.

Den lagstiftning vi har idag ger inte tillräckligt skydd åt kvinnor, tjejer och barn som utsätts för hot, hat, sexuella övergrepp och trakasserier varken på internet eller i andra sammanhang. Detsamma gäller för journalister, politiker och andra som deltar i det offentliga samtalet kring kvinnors rättigheter. Mer ansvar måste läggas på utgivarna och de som tillhandahåller s.k elektroniska anslagstavlor eftersom kränkande material som ligger kvar på nätet är en pågående kränkning som inte upphör och som kan finnas tillgänglig för oöverskådlig framtid. Unizon uppskattar att utredningen samrått med Mediegrundlagskommittén om faran med att skapa ”frizoner för kränkningar” hos databaser med utgivningsbevis och hoppas att denna risk kommer vara adresserad i utredningen som läggs fram i september.

Unizon ser dock behovet av ytterligare utredning av bedömningen avseende var det nya brottet olaga integritetsintrång ska ligga i brottsbalken när det avser spridning av bild eller annan uppgift om någons sexualliv. Unizon anser att de gärningar som innebär spridning av material av sexuell karaktär, med ett sexuellt syfte eller som skildrar sexuella övergrepp bör ligga i kapitel sex, tillsammans med övriga sexualbrott, och inte i kapitel fyra som ett brott mot frihet och frid. Kvinnor, tjejer och flickor som kontakter Unizons medlemsjourer utsätts ofta för dessa brott och får sällan upprättelse. Brotten har en könad karaktär; kvinnor, tjejer och flickor är särskilt utsatta för brott mot den sexuella integriteten av män och detta har utredningen uppmärksammat. Sexuella kränkningar har en högre skyddsvärldhet, sett både ur ett individperspektiv och ur ett samhällsperspektiv. Så har även lagstiftaren resonerat historiskt när det gäller till exempel våldtäktsbrottet och Unizon ser inte att det finns tillräckligt starka skäl att göra ett avsteg från detta när det gäller förevarande förslag.

Unizon ser stora behov av förändringar i straffrätten generellt avseende integritetsbrott och önskar kontinuerlig och obligatorisk utbildning i frågor som rör kön, makt och våld för rättsväsendet alla instanser, särskilt för domstolsväsendet. Normer och värderingar kopplat till sexualitet och kön har stora konsekvenser för hur domstolar tolkar lagstiftningen i ett samhälle där män

som grupp har mer makt än kvinnor som grupp. Utbildning skulle göra den rättsliga bedömningen mer objektiv, inte tvärtom. I dagsläget är begreppet objektivitet inom rättsväsendet lika med ett manligt, patriarkalt perspektiv och brott som nästan uteslutande drabbar kvinnor (till exempel våldtäkt) innebär straffrihet för förövaren (som nästan uteslutande är män) i stor utsträckning. Utan ovan nämnda utbildning och kompetensutveckling hos rättsväsendet riskerar de nya föreslagna straffbestämmelserna att falla platt och inte få avsedd effekt.

Unizon anser, till skillnad mot utredningens förslag, att även grovt oaktsam spridning av integritetskänsliga uppgifter ska vara straffbar. Precis som utredningen skriver är vår erfarenhet att spridning av mycket privata uppgifter kan leda till stora personliga konsekvenser och stort personligt lidande. I de flesta fall som vi stöter på så uppstår dessa konsekvenser oavsett om uppsåt förelegat. För att effekten av de föreslagna förändringarna i lagstiftningen ska få avsedd effekt för brottsutsatta bör även grovt oaktsamma gärningar vara straffbara.

Unizon anser att de avvägningar som gjort av utredningen avseende en ny brottsbestämmelse samt utökat straffansvar i relation till yttrandefriheten är väl avvägda men ser stora behov av att förändring och modernisering av lagstiftningen får önskad effekt i tillämpningen. Straffrihet för olaga hot, ofredanden och förtal måste upphöra och förändringar i lagstiftningen bör utvärderas efter en rimlig tid.

Yttrandefriheten finns inte till för att skydda personer som hotar om våld eller hotar om att kränka någons personliga integritet. Unizon delar utredningens bedömning avseende vikten att dra en tydlig undre gräns för när gärningar som kränker en person och dennes integritet är straffbara. Slutligen anser Unizon att det är nödvändigt att lagstifta om ett straffskydd för den personliga integriteten, även i de fall detta innebär en inskränkning av yttrandefriheten.

Stockholm juni 2016

Stockholm juni 2016

Olga Persson
Generalsekreterare, Unizon

Zandra Kanakaris
Förbundsordförande, Unizon